

<http://physicsweb.org/article/news/10/4/14>

2006/04/27

حشرات، الهامبخش - چشم‌های مصنوعی

یک گروه دانشپیشه در ایالات متحده، اولین چشم مصنوعی با استفاده از ساختارها ی پلیمری ی ۳ بعدی را ساخته‌اند. این چشم از یک مجموعه تک عدسی ساخته شده که به شکل یک گنبد آرایش یافته‌اند، و از نظر ساختار شبیه چشم مرکب حشرات است. این چشم را لوك لی [۱] و هم‌کارانش از دانشگاه کلیفرنیا در پرکلی [۲] بار آورده‌اند. هر واحد شامل یک میکرودعده‌سی ی پلیمری (که نور را می‌شکند)، یک مخروط پلیمری ی هدایت‌کننده نور، و یک موج بر است، که مجموعاً نور را جمع می‌کنند و به یک آشکارگر اپتوالکترونیکی می‌فرستند که می‌تواند تصاویر را تشخیص دهد. چنین چشمی، در صورت کامل شدن، در پژوهشی، پایش محیط، صنعت، و امور نظامی کاربرد خواهد داشت [۳].

در جهان جانوران دو نوع اصلی ی چشم هست: چشم‌های دوربین‌گونه، شامل یک عدسی که تصویر را بر یک شبکه کانونی می‌کند؛ و چشم‌های مرکب، شامل چندین تک عدسی. انسان، پرندگان، و بسیاری از جانوران دیگر چشم دوربین‌گونه دارند، در حالی که حشرات چشم مرکب دارند. حشرات با این چشم می‌توانند تصویری با زاویه‌ی دید بزرگ بسازند: هر تک عدسی بخشی از تصویر را می‌سازد و این بخش‌ها هم‌زمان با هم ترکیب می‌شوند و به سرعت تصویر بزرگ کلی را می‌سازند.

دانشپیشه‌ها چندین دهه است می‌خواهند چشم‌های مصنوعی ی غیرمکانیکی بسازند. اما تنها طی سال‌ها ی اخیر است که این آرزو به واقعیت نزدیک شده است. عملت هم پیش‌رفت در فرآوری ی پلیمرها است، که به کمک آن ساختن ساختارها ی سه‌بعدی ی انعطاف‌پذیر ممکن شده است. چنین ساختارها ی شیشه شکل‌ها یی اند که به طور طبیعی در عدسی‌ها ی چشم‌های واقعی پیدا می‌شود.

دو سال پیش، گروه^۱ لی با استفاده از غشاها^۲ ی الاستومری^۳ ی قابل تنظیم آرایه‌ها^۴ تصویربردار^۵ اپتوالکترونیکی را با چشم‌ها^۶ ی دوربین‌گونه یکپارچه کرد. حالا این پژوهش‌گران توجه^۷ شان را به چشم‌ها^۸ ی مرکب معطوف کرده‌اند و با استفاده از فرآیندی^۹ به اسم^{۱۰} قالب‌گیری در یک رزین^{۱۱} - پلی‌مری^{۱۲} ی حساس‌به‌نور هزاران عدسی^{۱۳} ی ریز به شکل^{۱۴} شش‌ضلعی ساخته‌اند، که اندازه^{۱۵} ی هر یک از آن‌ها فقط چند میکرون است. هر تک عدسی^{۱۶} به یک موج‌بر^{۱۷} لوله‌ای‌شکل متصل است که نور را به یک آرایه^{۱۸} ی آشکارگرنور^{۱۹} می‌فرستد که از جسم تصویر می‌سازد.

این عدسی‌ها در یک شکل^{۲۰} گنبده‌ی آرایش یافته‌اند و به این ترتیب به سوی^{۲۱} همه^{۲۲} ی جهت‌ها هستند. این آرایش یک میدان^{۲۳} دید^{۲۴} وسیع می‌دهد، بسیار شبیه^{۲۵} چیزی که چشم^{۲۶} - حشرات^{۲۷} - واقعی می‌دهد. این ساختار ضمیناً^{۲۸} نور^{۲۹} گیرافتاده را به آرایه^{۳۰} ی آشکارگرهای^{۳۱} نور^{۳۲} هدایت می‌کند، درست شبیه^{۳۳} مخروط‌ها^{۳۴} ی بلوری^{۳۵} یی که در طبیعت نور را به یاخته‌ها^{۳۶} ی گیرنده^{۳۷} ی نور هدایت می‌کنند.

چنین چشم‌ها^{۳۸} یی در نهایت در ساختن^{۳۹} - دوربین‌ها^{۴۰} ی پیش‌رفته، ابزارها^{۴۱} ی ناویری در خودروها^{۴۲} بی‌سرنشین، و شاید حتا در شبکیه‌ها^{۴۳} ی مصنوعی^{۴۴} برای کاشتن در چشم به کار خواهد رفت. از جمله^{۴۵} ی کاربردهای^{۴۶} دیگر^{۴۷} حس‌گرهای^{۴۸} یی اند که در ابزارهای پایش^{۴۹} ی به کار می‌روند که می‌توانند مناطق^{۵۰} ی را با زاویه‌ی^{۵۱} دید^{۵۲} - ۳۶۰° و به طور^{۵۳} درجا^{۵۴} پوشش دهند. لی می‌گوید شاید بشود شکل‌ها^{۵۵} یی از این ابزار را بلعید و برای تصویربرداری از درون^{۵۶} - مجرای^{۵۷} گوارشی^{۵۸} به کار برد.

[1] Luke Lee

[2] University of California at Berkeley

[3] Science 321 557